Donderdag 17 October 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4938

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Verhouding USA--USSR meer Gespannen

Afl begint Anti-Communistische actie; Wijst op communistische invloed in State Department

Uit Washington meldt de AP, dat er nieuwe blijken zijn van verscherpte verhoudingen tussen de Verenigde Staten en het hele blok van door Rusland beheerste landen. Men ziet met spanning uit naar Byrnes' aankomst vandaag, omdat hij wel een en ander aan den president zal hebben mede te delen hierover (Washington, (AP) 17.10).

DE AFL EN DE NOORDAMERIKAANSE POLITIEK.

De Amerikaanse Arbeidsfederatie (AFL) drong op haar conventie te Chicago aan op een bestendiging van de krachtige Noordamerikaanse politiek ten opzichte van Rusland. Ook werd erop aangedrongen geen „compromis" aan te gaan in het Noordamerikaanse plan ter beheersing van de atomaire energie.

De conventie was van oordeel, dat Baruchs plan voor een volledig internationaal toezicht op materialen die zich lenen voor atoomsplitsing alsook onderzoekingen op dit gebied „het enige voorstel was dat de wereld kan behoeden voor het gebruik van atomaire energie voor oorlogsdoeleinden".

Ook zeide de conventie, dat het noodzakelijk is, dat het gebruik van de veto-macht moet worden verboden. „De bevrediging van Rusland zal ons van geen nut zijn", aldus het oordeel van de conventie, „omdat de USSR de overheersing van andere landen nastreeft" (Chicago, (AP) 16.10).

De verklaring der conventie zeide voorts, dat „giftige en ondermijnende leerstellingen binnen onze grenzen verspreid worden om voor te wenden als zouden onze vrijheden illusoir zijn." Ook zeide het stuk, dat „de communisten binnengedrongen zijn in de CIO (Congress of Industrial Organisation, de concurrerende arbeidsfederatie — Red.) en in bepaalde regeringsinstellingen, zoals het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De conventie roept de AFL op om „krachtig en zonder wijken de vorming van elke vorm van dictatuur in ons land tegen te gaan" (Chicago, (AP) 17.10).

HOE VERBORG GOERING DE CYAANKALIE?

De Noordamerikaanse majoor Fred Teich, assistent-chef van de veiligheidsdienst in de gevangenis van Neurenberg, zeide ervan overtuigd te zijn dat Goering het vergif bij zich gedragen heeft sedert het proces elf maanden geleden begon. Elke duim van Goerings cel werd op microscopisch nauwkeurige wijze onderzocht en de wijze waarop hij op het laatste ogenblik den beul fopte is een mysterie. De majoor achtte het onmogelijk, dat het vergif tijdens de laatste maanden aan den 53-jarigen nazie-leider werd verstrekt. De veiligheidsmaatregelen waren daarvoor te streng.

De gevangenis - aalmoezenier F. Gerecke was ook van mening dat Goering het vergif bij zich had toen het proces begon en hij het sinds zijn gevangenneming bij zich gehad heeft. Het feit blijft echter bestaan dat de voornaamste oorlogsmisdadiger honderden malen onderzocht werd in de gevangenis.

Men vermoedt, dat hij de capsule had verstopt in een blikje gemalen koffie hetwelk hij bij zich droeg kort na zijn overgave. Volgens een andere mening heeft iemand hem het vergif toegestopt tijdens een kort contact ondanks de voortdurende bewaking. Een speciale onderzoekingsraad overweegt alle mogelijkheden. De bewakers houden vol dat Goering tijdens de laatste uren van zijn leven de handen niet aan de mond gebracht heeft.

Goering noch de andere veroordelen kenden het juiste uur waarop zij zouden worden terechtgesteld, doch in het vonnis was de datum van 16 October genoemd (Neurenberg, (AP) 16.10).

De twaalf cipiers zijn ingesloten, maar dit is niet als hechtenis bedoeld, doch voor onderzoek. De gevangeniscommandant Andrus acht zijn personeel onschuldig, doch hij zelf, evenals Teich, de tweede man, is ondervraagd door de onderzoekingsraad. Beiden hebben dus met het onderzoek zelf niet te maken. Mevrouw Goering kan het haar man practisch niet hebben gegeven, omdat bij alle bezoeken die hebben plaats gevonden een glazen scherm tussen Goering en zijn vrouw heeft gestaan. Raeders advocaat heeft verklaard, dat Goering al een jaar geleden aan Dr. Walter Siemens had gezegd, dat hij nooit zou hangen, maar zichzelf het leven zou benemen. En in Juli jl. zeide Goering nog tot Dr. Friedrich Berthold, Bormanns pleitbezorger, dat hij maar moest denken aan het spreekwoord, dat men de huid niet moet verkopen eer de beer geschoten is.

Het nieuws van Goerings zelfmoord snelde door de gevangenis naar de zeven lieden, die gevangenisstraffen hebben gekregen en dezen bleken voldaan te zijn over het feit, dat Goering zijn beul gefopt had.

Op zee begraven?

Geruchten gaan in Neurenberg, dat de lijken van de elf terechtgestelden, ergens in zee geworpen zijn of gecremeerd.

De zeven anderen gaan vermoedelijk in November naar de Spandau-gevangenis in Berlijn (Neurenberg, (AP) 17.10).

COMMENTAREN OP DE TERECHTSTELLING.

Het grootste deel van de New Yorkse pers was van mening, dat de gehangen nazies de straf verdiend hebben voor de verdrukking van het Duitse volk en tenslotte voor de ontketening van een grote oorlog. Sommige hoofdartikelen besloegen een kolom. Het hoofdartikel van de „World Telegram" bestond evenwel slechts uit één regel: „Wij zijn blij dat men een goed en sterk touw gebruikt heeft" (New York, (AP) 16.10).

Lafheid van Goering?

Rechter Jackson van het Noordamerikaanse Hoge Gerechtshof, die in Neurenberg als openbare aanklager optrad, zeide, dat Goerings zelfmoord een einde gemaakt heeft aan de mythe van de moed der nazies en hun diepe overtuiging.

„De stichter der concentratiekampen, waar millioenen om het leven gebracht werden, had zelf niet de moed het schavot te betreden" (Washington, (AP) 16.10).

Wat de „Osservatore Romano" zegt.

De „Osservatore Romano" zeide, dat Goering als atheïst stierf door zich van het leven te beroven. Het orgaan van het Vaticaan zeide voorts: „Twee hebben God tot het eind miskend. Een (Alfred Rosenberg) door te weigeren een Bedienaar des Woords te ontvangen, daarbij belijdend het atheïstisch beginsel waarvan hij een meester was; de ander, zijn heidense leerling, door afstand te doen van het leven in hetgeen dit hem nog bood voor zijn redding, daardoor in de practijk hetzelfde atheïstisch beginsel belijdend".

Van de anderen zeide het nieuwsblad, dat elk overeenkomstig zijn eigen godsdienst zijn geloof in God vestigde (Rome, (AP) 16.10).

Pravda 200 woorden.

In tegenstelling tot de bladen van andere mogendheden wijdde Pravda maar 200 woorden aan de terechtstelling en Goerings zelfmoord. Pravda bepaalde zich louter tot de feiten, gaf geen commentaar (Londen, (AP) 17.10).

het nieuws van vandaag

Op de zandstenen trappen van het grote Chigi-paleis te Rome zal morgen een socialist als leider der buitenlandse politiek naar boven gaan. Geen figuur uit de diplomatieke statigheid is Pietro Nenni, de 55-jarige oud-fascist, die in plaats van de zwarte diplomatenhoed, een alpino-petje draagt en bekend staat om de slordige wijze waarop hij zich kleedt. Op 17-jarige leeftijd begon hij in de aardewerkindustrie. Lang werkte hij niet, want hetzelfde jaar begon Nenni zijn diplomatencarrière op de gebruikelijke wijze, nl. door gearresteerd te worden (wegens anticlericalisme). Hij werd socialist, zwaaide om naar het fascisme, bevond deszelfs voosheid, keerde terug naar de vermeende weldaden van het socialisme, welks ijverige apostel hij is geworden als redacteur van het blad Avanti.

Hij zal een nieuw tijdperk moeten inluiden, zoals Italië een nieuwe tijd tegemoet gaat. De vestigiën van het praefascistische tijdperk zijn uitgewist. De sporen van een kwart eeuw fascistische buitenlandse politiek, gekleurd door bloed, zijn nog te zien in de zalen waar de ministers van buitenlandse zaken in de verschillende landen huizen. Die sporen zal hij moeten uitwissen. Het wantrouwen, dat natuurlijkerwijze tegenover Italië als mogendheid is gegroeid in het buitenland, zal hij moeten overkomen. De tekenen wijzen erop, — niet in het minst ook door de reeds gesloten handelsverdragen, o.a. met Nederland — dat Italië erin zal slagen de vriendschap der wereld te herkrijgen.

Argwanender staat deze tegenover het gebeurde in Frankrijk. Als gevolg van het feit, dat 31% der stemgerechtigden niet gingen, is de mogelijkheid groot geworden, dat de Republikeinse Volkspartij, waarin met name de katholieken een zo principiële leiding geven welke niet ontbeerd kan worden in een verwarde wereld, het niet zal halen bij de komende verkiezingen. Verliest de Republikeinse Volkspartij haar plaats als grootste partij, dan komen de communisten. Behalve in Rusland, hebben de communisten nog nimmer een regering aanvaard, omdat dit van hun standpunt te gevaarlijk is. Immers het communisme, een dictatuurstelsel, kan nimmer het risico lopen om in een democratische staat als regering afgestemd te worden. Een dictatuur verdraagt geen openbare critiek en daarom waagt het communisme zich alleen aan een regering, wanneer het eerst door een revolutie elke vorm van critiek heeft uitgesloten. Dit nu zal in Frankrijk niet zo gemakkelijk gaan. De sterke positie van het communisme in Frankrijk betekent echter een aangestoken plek in West-Europa, die wel eens over kon slaan. De grote Arbeidersorganisatie in de Verenigde Staten, de AFL, hiervan wel bewust, mede door de herhaalde stakingen en de vuige rol der communisten hierin, hebben dan ook een actieprogramma opgesteld om elke communistische infiltratie, ook in buitenlandse zaken te Washington, tegen te gaan.

HERTOG VAN WINDSOR BIJ ENGELSEN KONING.

De Hertog van Windsor heeft een bezoek gebracht aan zijn broer, den koning van Engeland. Een lid van de hofhouding deelde mede, dat de Hertog niet vergezeld was van de Hertogin (Wally Simpsin) voor wie hij afstand ded van de troon. Naar men zegt is het de derde maal dat George VI zijn broer ontmoet heeft sedert Vrijdag jl. toen de Windsors uit Frankrijk arriveerden voor een bezoek aan Engeland (Londen, (AP) 16.10).

WINDSOR BIJ DEN KONING.

De Hertog van Windsor, die met zijn gemalin logeert bij den Graaf van Dudley in Surrey, Engeland, heeft gisteren alleen een bezoek aan Zijn Britse Majesteit gebracht.

Intussen kwam het grafelijk landgoed vannacht nogmaals in het nieuws, door een grootscheepse juwelendiefstal, welke als de grootste inbraak van het jaar wordt beschouwd. De inbrekers wisten zich toegang te verschaffen tot Etnam Lodge op het landgoed van Dudley, waar de Hertog & Hertogin van Windsor logeren, en een aanzienlijke hoeveelheid juwelen te stelen. Tot journalisten zeide de Hertog, dat „de hertogin en ik slachtoffers zijn en de zaak geheel in handen der politie berust, zodat ik geen inlichtingen kan geven" (Londen, (AP) 17.10).

COMMUNISTISCHE REGERING IN FRANKRIJK?

De mogelijkheid dat Frankrijk een communistische regering krijgt, is thans groter dan ooit, nu de Republikeinse Volkspartij (MRP) nul op het request van coalitie met de socialisten heeft gekregen. In de Republikeinse Volksbeweging zijn de meningen momenteel erg verdeeld; sommigen wensen herziening van het kiesreglement, maar Bidault is hiertegen.

Sedert de bevrijding heeft Frankrijk alleen nog maar voorlopige regeringen gehad, met volksvertegenwoordigingen welker leden voor zes tot zeven maanden werden gekozen. Nu is er weer een grondwet, dus zal de verkiezing van 10 November een echte grondwettige regering op de stoel brengen. Het referendum van Zondag, waarbij velen thuis bleven, voorts het verzoek der MRP aan de socialisten, zijn factoren, die het mogelijk maken dat Frankrijks grootste partij — de MRP — straks niet als nummer een uit de bus zal komen. Nummer 2 zijn de communisten (die tot nu toe niet geambieerd hebben de leiding der regering te bezitten) en nummer 3 de socialisten (Parijs, (AP) 17.10).

SOCIALISTISCHE LEIDING.

Morgen begint Pietro Nenni, 55, oud-vriend van Mussolini, maar al spoedig teruggekeerd tot het socialisme, zijn carrière als eerste socialistische minister van buitenlandse zaken in Italië. Nenni zal de portefeuille overnemen van de Gasperi, die haar tijdelijk in handen had tijdens de Parijse Conferentie. Het Chigipaleis, zetel van buitenlandse zaken, is steeds een fort van monarchale ideeën geweest. Toen Nenni hoge commissaris voor de fascistische zuivering was, ontsloeg hij 60 van de 310 beroepsdiplomaten en -consuls van Italië. Men neemt aan, dat bij de ommekeer van vandaag zulk een zuivering niet zal plaats vinden, maar wel dat enkele figuren veraf gelegen banen zullen krijgen (Rome, (AP) 17.10).

KARDINAAL GRIFFIN VRAAGT STEUN VOOR STEPINAC.

Zijne Eminentie Bernard Kardinaal Griffin heeft een oproep gericht tot Katholieken en niet-Katholieken om de petities te steunen waarin aan Bevin gevraagd wordt te bemiddelen voor de onmiddellijke vrijlating van den Joegoslavischen Aartsbisschop Stepinac, die tot zestien jaar gevangenisstraf veroordeeld werd wegens „misdaden tegen het volk". Ook vroeg de Kardinaal dat Zondag aanstaande in alle Katholieke kerken van Groot Britannië zal worden gebeden voor de vrijlating van den Aartsbisschop die op zeer onrechtvaardige wijze werd veroordeeld (Londen, (AP) 16.10).

DE AANVAL OP PEARL HARBOR.

De rechtbank van oorlogsmisdaden in Tokio kreeg kennis van een telegram, dat door de Russen in Berlijn gevonden was en nu geproduceerd werd. In dit telegram stond, dat de Duitse regering in Juli 1941 bericht kreeg, dat de Japanners hun plannen voor een aanval op Rusland hadden gewijzigd. Deze wijziging leidde tot de aanval op Pearl Harbor vijf maanden later. De Japanse generale staf achtte Japan niet sterk genoeg om een aanval op Rusland vóór de winter met kans op succes te lanceren. Het telegram is getekend door Eugene Ott, toenmalig Duits ambassadeur in Tokio. Japan had meer olie nodig en zag in dat het die uit Nederlands Indië moest betrekken om allereerst rechtstreeks de Verenigde Staten te bestrijden (Tokio, (AP) 17.10).

DEFENSIE-PLANNEN.

De Australische premier Chiefley zeide, dat de Britse en Australische regeringen nog doende zijn met imperiale verdedigingsstelsels in het Verre Oosten. Een journalist vroeg Chiefley naar de waarheid in Giffords bewering (in het Hogerhuis) dat Australië de basis voor de Brits Imperiale Marine in de Stille Oceaan zou worden.

Chiefley's antwoord: dat is nog in bespreking; alles is in het stadium van polsen, niet van onderhandelen (Canberra, (AP) 17.10).

TEGEN-OFFENSIEF.

De Chinese regering maakte bekend, dat een tegen-offensief gaande is om de communistische belegering van Paoting, hoofdstad van de provincie Hopeh, op te heffen en tegelijk een opmars plaatsvind naar de communistische sterkte Antung in Zuidmantsjoerije. De communisten namen 145 kilometer van de Peiping-Hankow spoorlijn in beslag en isoleerden Paoting, terwijl de regeringstroepen oprukten naar Kalgan en deze stad veroverden (Peiping, (AP) 16.10).

HIROHITO BIJ MACARTHUR.

Hirohito bracht een bezoek aan Generaal MacArthur zonder dat daar veel ophef van gemaakt werd of tevoren een bekendmaking werd gedaan.

Het bezoek vond plaats ongeveer terzelfder tijd dat de Duitse oorlogsleiders in Neurenberg werden opgehangen. Tijdens de bijeenkomst welke een uur duurde, dankte hij MacArthur voor de bijstand die hij verleend had om Japanse nieuwe grondwet voor te bereiden. Door deze grondwet werd den keizer zijn politieke macht ontnomen. Ook bracht Hirohito dank voor de recente verdeling van voedselwaren (Tokio, (AP) 16.10).

NEDERLANDS VOORSTEL AAN VEILIGHEIDSRAAD.

Jhr. Beelaerts van Blokland heeft Dinsdag aan de Veiligheidsraad een rapport overhandigd, dat een ontwerp-resolutie omvat voor een Internationaal Gerechtshof dat open staat voor alle staten onder voorwaarden dat de betreffende staten een verklaring hebben gedeponeerd bij het Gerechtshof dat de jurisdictie aanvaard wordt overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties en men zich houden zal aan de voorschriften en verplichtingen opgelegd aan de leden van de Verenigde Naties onder artikel 94 van het Handvest (Lake Success, Aneta, 16.10).

Duitsland geslagen, maar ook verslagen?

75% van de oorlogsindustrie bleef intact

Een Generale Staf van de I. G. Farbenindustrie in het buitenland

Aan een interessant artikel in „Internationale Informatie-bladen" ontlenen wij het volgende:

Hitlers hoofddoel is geweest de superioriteit van Duitsland in de komende jaren te waarborgen op grond van

a) de Duitse bevolking;
b) de Duitse industrie.

De nationaal-socialistische „bevolkingspolitiek" had ten doel het cijfer van de Duitse bevolking te doen toenemen en dat der naburige landen te doen afnemen door oorlog, executies, ondervoeding enz...

Dit politieke plan is gelukt. Terwijl het meer dan 15 millioen mensen in de naburige landen vernietigde, is Duitsland — dank zij de maatregelen die het genomen heeft — uit deze oorlog gekomen met een vermeerdering in bevolking van 7,5%, die straks 9% zal bedragen. Terwijl de Duitse bevolking 67 millioen inwoners telde, voordat Hitler aan de macht kwam, telt zij nu 72 millioen en zal zij 74 à 75 millioen bedragen, wanneer de Duitse krijgsgevangenen teruggekomen zullen zijn.

Naast over-bevolking zou over industrialisatie het grote middel zijn om Duitslands suprematie ook voor de toekomst te garanderen.

De verbijsterende resultaten, door het Hitler-regiem op het gebied der productie verkregen van 1933 — het jaar dat Hitler aan de macht kwam — tot 1938, volgen hieronder:

	1933	1938	
kolen	109.7	168.2	millioen ton
cokes	21.2	43.5	„
gietijzer	5.2	18.5	„
staal	7.5	20.5	„
electricitet	24.7	55	billioen watt
kunstzij	28.8	65.1	millioen ton
aluminium	18.3	160.0.	„

De algemeen heersende opinie is nu, dat de kracht van de Duitse industrie vernietigd is door bombardementen en gevechten en dat daarom het gevaar van een overmacht van de Duitse industrie voor lange tijd geweken is. Deze veronderstelling is vooral gebaseerd op een vergissing over de uitwerking der bombardementen van de geallieerden, want deze bombardementen hebben de Duitse industrie niet vernietigd.

Een feit is, volgens competente autoriteiten, dat drie vierden — 75%! — van de capaciteit der Duitse oorlogsproductie ongeveer intact is gebleven. Dat klinkt enigszins anders dan de verschillende verklaringen, die sinds 1945 wilden aantonen, dat „door de schade veroorzaakt door de geallieerde bombardementen en gevechten, de bedreiging van de zijde van Duitsand en de Duitse industrie voor vijftien of twintig jaar heeft opgehouden te bestaan".

Na vier geheime conferenties, aldus schrijft H. François in genoemd blad, hebben Hitler en de nationaal-socialistische leiders besloten de toekomst van de Duitse industrie tot elke prijs en ongeacht de nederlaag te redden.

Gedurende de laatste maanden van de oorlog heeft het niet ontbroken aan dreigementen van de kant der nazie-leiders, dat, in geval van een nederlaag, op Duits gebied naar Russisch voorbeeld, een politiek van „de verschroeide aard" zou worden toegepast. Toen de geallieerden de Rijn overgestoken waren, bemerkten zij dat niets van die aard geschied was. Wat was er tussentijds gebeurd?

De 10e Augustus vond in het hotel „Maison Rouge" te Straatsburg een belangrijke geheime vergadering plaats van Duitse industriëlen. Onder hen bevonden zich Dr. Kaspar, vertegenwoordiger van Krupp, Dr. Tolle (Rochling), Dr. Sinceren (Messerschmitt), Drs. Kopp, Vier en Beerwanger (Rhein-metal) en een half dozijn andere vertegenwoordigers van verschillende firma's. Volgens het rapport van senator Harley M. Kilgore aan de subcommissie van de Amerikaanse Senaat, legde in die conferentie Dr. Scheid, een der eminentste Duitse industriëlen de volgende verklaring af:

Van dit ogenblik af moeten de Duitse industriëlen begrijpen, dat de oorlog niet meer gewonnen kan worden en dat zij alle maatregelen moeten nemen, die nuttig zijn om de handelsstrijd na de oorlog voor te bereiden. Elke industrieel moet contacten leggen met buitenlandse firma's, maar dit moet onder particuliere naam gebeuren en zonder de aandacht te trekken.

Later, op dezelfde conferentie, verklaarde Dr. Bosse, van het ministerie van Bewapening, officieel: Van heden af zal de Duitse regering grote sommen toewijzen aan de industriëlen, opdat zij geheime bases voor na de oorlog kunnen vestigen in de vreemde landen. (Rapport van de militaire informatiedienst der Verenigde Staten 25 Juni 1945).

Kort na deze conferentie te Straatsburg opende Speer zijn eerste aanval op de vernietigingspolitiek van de nazie-partij. Bij decreet werden alle maatregelen voor de beraamde vernietiging geannuleerd en uitsluitend „stillegging" gelast. Dit moest bestaan uit het wegnemen en begraven van belangrijke delen der verschillende machines. Via Bormann werd het decreet aan Hitler aangeboden, niet alleen uit naam der voornaamste industriëlen, maar ook van maarschalk Kesselring. Hitler zwichtte voor deze druk. De eerste slag in de strijd voor het behoud van de Duitse fabrieken was gewonnen.

Tegen midden Maart 1945 liet Hitler Speer opnieuw roepen. Onder de invloed van Bormann verklaarde hij dat, indien Duitsland de oorlog verloor, het Duitse volk geen recht van bestaan meer had en dat dit alle argumenten,

die gegolden hadden tegen de vernietiging van de Duitse fabrieken, teniet deed, zegt François.

19 Maart 1945 tekende Hitler zijn eerste decreet inzake de „politiek der verschroeide aarde": alles wat van enig waarde kon zijn voor de binnendringende geallieerde legers, moest vernietigd worden.

De reactie van Speer tegen dit decreet was buitengewoon heftig. Hij begaf zich onmiddellijk naar de Ruhr, waar de voornaamste industriëlen de koppen bijeen staken. Speer en de industriëlen slaagden er in om den plaatselijken nazie-„Gauleiter" te overtuigen, het decreet van Hitler niet toe te passen en zich tevreden te stellen met „stilleggingen".

Voorzien van een speciale boodschap der Ruhr-industriëlen aan Hitler, keerde Speer 20 Maart naar Berlijn terug. Een eerste onderhoud met den „Führer" liep uit op een hevige woordenwisseling. Vier-en-twintig uur later werd Speer opnieuw ontboden in de schuilkelder van de kanselarij. Het is een feit van historisch belang, dat Hitler plotseling besloot, op 29 Maart 1945, de opvattingen der industriëlen te accepteren, en definitief zijn decreet over de „politiek der verschroeide aarde" annuleerde. Hij accepteerd zelfs dat de „stilleggingen" geplaatst zouden worden onder contrôle van Speer. Deze beslissing werd zo belangrijk geacht, dat alle niet-bezette gebieden van het „Reich" er nog diezelfde dag door speciale koeriers van op de hoogte werden gebracht.

De 23ste April 1945 maakte Speer zijn laatste reis van Hamburg naar Berlijn. De Russen hadden reeds de hoofdwegen naar de hoofdstad afgesneden. Speer bemachtigde een Focke-Wulf 190 en landde op het golfterrein van Wannsee, waar hij experts in een brief, geadresseerd aan den Fransen Minister van zijn vliegtuig verwisselde voor een lichte Fieseler-Storch-machine. In de schemering landde hij te Berlijn bij de Brandenburger Poort. Hij begaf zich naar de schuilkelder van de kanselarij, waar hij urenlang met Hitler confereerde. Om vier uur 's morgens nam hij voor de laatste maal afscheid van den „Führer" en keerde naar Hamburg terug.

In dit onderhoud heeft Speer Hitler een overzicht gegeven van de laatste noodmaatregelen. Op zijn verzoek had Emil Puhl, ds vroegere vice-president van de Reichsbank, zich naar Zwitserland begeven voor een laatste conferentie der Duitse industriëlen, welke in Bazel vlak bij de grens plaats vond. Puhl drukte zijn voldoening uit over de verkregen resultaten in een brief van 6 April aan Funk, minister van Nationale Economie, waarin hij schreef: „Het resultaat van mijn pogingen kan aldus samengevat worden, dat het een succes is, als men van alle kanten voor onmogelijk had gehouden."

Zoals de rapporten der geallieerde Voorlichtingsdiensten naderhand hebben vastgesteld, hebben 652 economisrhe en technische experts op de conferentie te Bazel het bevel gekregen Duitsland te verlaten en zich in neutrale landen te vestigen om de herrijzenis van het Reich voor te bereiden. Een klein aantal van hen is sindsdien gearresteerd. De namen der meeste anderen blijven nog onbekend.

Een jaar later schreven Franse Nationale Economie, gedateerd 22 Januari 1946, over de activiteit van het belangrijke chemische consortium I. G. Farben:

„Wij zijn er ten volle van overtuigd, dat vóór de capitulatie van Duitsland door de I. G. Farben in een neutraal land een generale staf is aangesteld; dat deze generale staf opnieuw tracht het netwerk van zijn agenten over de gehele wereld te controleren en dat de chefs der fabrieken die nog op hun posten zijn dienovereenkomstig hun instructies ontvangen."

Wat waren de redenen van het laatste bezoek van Speer aan Hitler? Drie documenten van Speer, gevonden op het Ministerie van Bemapening, geven antwoord op deze vraag. Zij tonen aan dat Speer gedurende de laatste maanden van de oorlog niet meer belast was met oorlogsquaesties, maar alleen met quaesties betreffende de toekomst van de Duitse industrie.

Deze maatregel berustte op drie overwegingen:

1) dat de geallieerde maatregelen betreffende de vermindering der Duitse productie en de ontmanteling der fabrieken niet verder gingen dan een zekere grens, die met de vitale behoeften van het Duitse volk rekening hield;

2) dat vergissingen in de schatting der capaciteit deze beperkende maatregelen nog verzwakten;

3) dat de politieke onenigheden tussen de mogendheden deze maatregelen practisch zouden opheffen.

Commentaar op dit alles is overbodig. De hoop van Speer en den „Führer" schijnt soms maar al te zeer gegrond geweest!

Tenslotte citeren wij van maarschalk Montgomery, dat 75% van de Duitse bevolking in de Engelse zone nazistisch gebleven zou zijn. Zo kan men tot de sombere conclusie komen, dat de drie grondelementen voor het potentieel van nationaal-socialistische agressie — bevolkingsaanwas, machtige industrie, hitleriaanse geestesgesteldheid — intact gebleven zijn. Helaas is er niets, dat erop wijst, dat deze toestand spoedig een einde zal nemen.

Sport Rubriek.

„Officiële Mededelingen„
van
De Curaçaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag, 13 October 1946:

Competitie B-klasse:

BOYS 1 — Veendam 1	niet doorgegaan. „BOYS" niet opgekomen
S.I.T.O. 1 — Zeemacht 1	6—1.
D.N.S. 1 — Asiento 1	5—0.

Competitie Junioren:

Scherpenheuvel — Jong Holland	2—1.

Vriendschappelijke Wedstrijden:

Jong Curaçao — Suriname (Aruba)	1—2.
Jong Holland — Suriname (Aruba)	3—1.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

RIF STADION.

„Wedstrijden ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van „Jong Curaçao"

Zondag, 20 Oct. '46 om 4 p.m.	Jong Holland — J. Curaçao (A)
Zondag, 20 Oct. '46 om 5 p.m.	Transvaal — Vitesse (B)
Zaterdag, 26 Oct. '46 om 4 p.m.	Veendam — S.U.B.T. (C)
Zaterdag, 26 Oct. '46 om 5 p.m.	Winnaar B — C.S.C. (D)
Zondag, 2 Oct. '46 om 10 p.m.	Winnaar A — Winnaar C (E)
Zondag, 27 Oct. '46 om 4 p.m.	Winnaar D — Winnaar E (Finale)

Duur van de wedstrijden 2 x 20 minuten, met 5 minuten rust. De finale duurt 2 x 45 minuten. Bij gelijk spel in de voorwedstrijden worden 2 x 3 penalties genomen; daarna loting. Finale bij gelijkspel verlenging 2 x 7½ minuut, daarna penalties en daarna loting.

MUNDO NOBO

Competitie B-klasse:
om 4.— uur n.m.

Zondag, 20 October 1946:	Veendam 1 — P.S.V. 1
Zondag, 27 October 1946:	S.I.T.O. 1 — D.N.S. 1
Zondag, 3 November 1946:	M.Y.O.B. 1 — S.I.T.O. 1
Zondag, 10 November 1946:	M.Y.O.B. 1 — Zeemacht 1

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:

om 4.— uur n.m.

Zondag, 20 October 1946:	M.Y.O.B. 1 — Asiento 1
Zondag, 10 November 1946:	S.I.T.O. 1 — Asiento 1

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-klasse:
om 4.— uur uur n.m.

Zondag, 27 October 1946:	P.S.V. 1 — Zeemacht 1

Competitie Junioren:
om 10 uur v.m.

Zondag, 20 October 1946:	Scherpenheuvel — Veendam
Zondag, 27 October 1946:	Scherpenheuvel — Transvaal
Zondag, 3 November 1946:	Scherpenheuvel — S.I.T.O.

MUNDO NOBO.

Competitie Reserve B-klasse:

10 uur v.m.:

Zondag, 20 October 1946:	S.I.T.O. 2 — Zeemacht 2
Zondag, 27 October 1946:	S.I.T.O. 2 — Veendam 2

RIF STADION

Competitie Res. B-klasse:
om 2.30 n.m.

Zondag, 3 November 1946:	Jong Curaçao 3 — M.Y.O.B. 2

Voor zover nodig worden de verenigingen eraan herinnerd om de contributies over het tweede halfjaar 1946 (contributie en ongevallenfonds) te willen voldoen.

Inschrijvingen:

„Veendam": Claudio Forester, Profilio Winklaar, en A. Mercedes als Junior leden.
„P.S.V.": B. Appel als gewoon lid.
„Transvaal": R. W. Terborg, J. Samson en V. Themen als gewone leden.
„D.N.S.": E. Smith, G. de Windt en I. Raphaela als gew. leden.

Afschrijvingen:

„P.S.V.": H. Agterberg en J. J. Kuyper als gewone leden.
„D.N.S.": C. M. de Geus als gewoon lid.
De vereniging „BOYS" heeft zich uit de B- en Res. B-klasse teruggetrokken.

HET BESTUUR.

SPORT

CURAÇAO'S WATERPOLOPLOEG IN OEFENING.

Zondag eerste wedstrijd.

De Curaçaose waterpoloploeg, welke in December aan de Olympische Spelen voor het Caraibisch gebied te Barranquilla zal deelnemen, zal Zondag aanstaande in het zwembad Rustenburg nabij Rio Canario voor het eerst een wedstrijd spelen. Deze wedstrijd gaat tegen een Asiento-combinatie en vangt aan om 10.30 uur.

Sedert half Augustus is een twaalftal waterpolospelers in oefening. Dit zijn: J. Kapaan, G. van Vliet, J. Molenaar, J. van Hoek, J. Vos en E. Joubert van Asiento: J. van Gijn en D. Vliet van de Schutterij; A. van Gent en A. Advokaat van de sportvereniging Willemstad J. van Duin van de Politie Sportvereniging en H. Venekatte van de Curaçaose Sportclub.

Uiteindelijk zullen uit deze twaalf negen worden uitgekozen voor uitzending naar Barranquilla. Zoals men weet bestaat een waterpoloploeg uit zeven spelers.

TENNISUITSLAGEN.

Carlos Lopez van Venezuela heeft gisteren in de semi-finale van de enkel-wedstrijden den Curaçaoënaar Alex Jesurun verslagen met 6—3, 6—1, 6—1.

De laatste set van de semi-finale tussen Chumaceiro en Salas werd door eerstgenoemde gewonnen met 6—1. Zaterdag komen in de finale dus Carlos Iopez van Venezuela en Norman Chumaceiro van Curaçao tegen elkaar uit.

OOK EEN BILJARTSPELER NAAR BARRANQUILLA.

De C.B.L.O. deelt ons mede, dat hij van het Organisatie-Comité der Olympische Spelen te Barranquilla een uitnodiging ontvangen heeft voor uitzending van den kampioen-biljartspeler van Curaçao. De kosten van huisvesting zullen komen voor rekening van het comité, doch de passagekosten zullen door de C.B.L.O. worden betaald.

HET WERK VORDERT.

Uit „Olimpia", het bulletin dat door het Organisatie-Comité der Olympische Spelen te Barranquilla wordt uitgegeven, blijkt ons, dat het werk aan de verschillende stadions snel vordert. Er komt een groot stadion voornamelijk voor voetbal en athletiek. Voorts is een speciaal honkbal-stadion in aanleg. Ook het werk aan het nieuwe zwembad vordert snel.

COSTA RICA DOET MEE.

Naar wij vernemen heeft Costa Rica reeds officieel medegedeeld, dat het zal deelnemen aan de Olympische Spelen te Barranquilla.

CURAÇAO

MGR. VERRIET IN HEERLEN.

Naar wij vernemen verblijft Mgr. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, op het ogenblik in Heerlen (Limburg).

BEVORDERING.

De Regeringspersdienst meldt:

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft met ingang van 1 October 1946 de volgende ambtenaren in rang bevorderd:

a) tot **hoofdcommies** de heren: H. A. Hessling op Aruba; J. H. van Werkhoven op Curaçao en L. C. M. Kerstens op Curaçao.

b) tot **commies** de heren: J. N. J. Rojer op Aruba; E. Salas op Curaçao; H. W. J. van der Weide op Curaçao; H. A. Pietersz op Aruba; C. A. G. Profeet op Aruba; J. F. N. Winkel op Curaçao; A. A. Capello op Curaçao; R. Pietersz op Curaçao; W. G. Breusers op Curaçao; R. de Haseth op Curaçao; W. A. Palm op Curaçao en J. A. J. Ellis op Curaçao.

„SJON CAI" NAAR DE V.S.

Naar wij vernemen is de heer Carel N. („Sjon Cai") Winkel om gezondheidsredenen naar de Verenigde Staten vertrokken, vergezeld van zijn zoon, die arts is. Wij hopen dat „Sjon Cai" geheel hersteld terug zal keren.

TEMPEL „EMMANU-EL".

Vrijdag 18 October om 18.45 uur: Dienst ter gelegenheid van Simhat-Torah (Vreugde der Wet). Na afloop bijeenkomst in de benedenzaal van de Tempel met versnaperingen.

ONS KONINKRIJK

BIEZONDERHEDEN OVER DE WAPENSTILSTAND.

De wapenstilstand, die tussen Nederlanders en Indonesiërs gesloten is, betekent dat de huidige militaire positie gestabiliseerd wordt. Een Commissie is samengesteld, die toezicht oefent op het naleven van de voorwaarden.

Zoals men weet ging de wapenstilstand Maandag in. Een Brits militair woordvoerder zeide, dat het sluiten van de wapenstilstand niet wil zeggen dat automatisch het vuren gestaakt is. De overeenkomst werd bereikt na een bespreking die drie uren duurde. Voorzitter van de Commissie is de assistent van lord Killearn, Michael Wright.

Op 30 November — na het vertrek van de Britse troepen — zullen echter alle Britse leden van de Commissie uittreden. Tot dan zijn in gevallen van onenigheid de uitspraken van Wright bindend. Na 30 November zullen geschillen worden voorgelegd aan den Britsen opperbevelhebber van het Zuid-Oost-Azië commando.

De voltallige zitting van de Nederlands Indonesische Conferentie onder voorzitterschap van Lord Killearn heeft vastgesteld, dat er een onmiddellijke oplossing dient gevonden te worden voor de watervoorziening van Soerabaia; een technische commissie is benoemd om de watervoorziening te regelen volgens de noden der bevolking en gebaseerd op het vroegere waterleidingssysteem.

Volgens berichten uit Amsterdam werd het nieuws over het bereiken van een wapenstilstand met vreugde begroet. De Federatie van Vakbonden heeft telegrammen met gelukwensen gezonden naar Schermerhorn en Sjahrir (Batavia, Aneta).

OPWEKKENDE INVLOED.

De wapenstilstand in Indië werkte zeer opwekkend op de effectenmarkt. Sommige effecten gingen 18 punten omhoog. Koninklijk Shell steeg 18 punten, Unilever 6¼, Philips 5½, AKU 3⅜, HVA 4½, Amsterdamse Rubber 6½ en Deli-Tabak 6. (Amsterdam, Aneta).

DE „KAREL DOORMAN".

De „Karel Doorman" is Maandag in Tandjong Priok aangekomen (Batavia, Aneta).

OVEREENKOMST VOOR 30 NOVEMBER?

De Commissie-Generaal heeft de hoop uitgedrukt dat een overeenkomst tussen Nederlandse en Indonesische onderhandelaars bereikt worde vóór 30 November. De activiteiten tot uitvoering van de wapenstilstandhovereenkomst zijn begonnen.

De commandant van de Indonesische luchtmacht Mohammed Roem en de republikeinse ambtenaar Aamsil vertrokken naar Djokjakarta om verslag uit te brengen aan Soekarno.

Soedamir is te Batavia aangekomen om met Sjahrir besprekingen te voeren over de wapenstilstand.

Woensdag heeft te Djokjakarta een bijeenkomst plaats van alle T.R.I. leiders (Batavia, Aneta).

RUBBER.

Het Nederlands Indische Rubberfonds heeft bekendgemaakt dat van Dinsdag af de ruwe rubber aangekocht zal worden a 80 cts. per kilo, als gevolg van de daling der prijzen op de rubbermarkt. (Batavia, Aneta).

VERKLARING VAN SJAHRIR.

Sjahrir verklaarde aan Aneta dat alle niet-Indonesische eigendommen in Java en Sumatra teruggegeven worden aan de vroegere eigenaars zodra een Nederlands Indonesische overeenkomst is gesloten. Allereerst zal een overeenkomst moeten bereikt worden op de volgende punten: 1) Een omschrijving van het republikeins grondgebied; 2) Omschrijving van de verhoudingen tussen de Republiek en de rest van Indonesië en vanzelfsprekend tussen de republiek en Nederland; 3) Overeenstemming over de militaire maatregelen, het aantal troepen en een juiste omschrijving van hun functie; 4) Een overeenkomst over de toekomstige economische en financiële betrekkingen; 5) Een overeenkomst over de buitenlandse vertegenwoordiging van de republiek; 6) Een overeenkomst op cultureel gebied en voor namelijk betreffende de taalvraagstukken. Sjahrir zeide, dat Indonesië natuurlijk erg verlangt lid te worden van de Verenigde Naties. (Aneta).

200 GEARRESTEERD.

Tweehonderd leiders en leden van onregelmatige Indonesische troepen zijn aan de Oostkust van Sumatra gearresteerd omdat zij weigerden de bevelen van de republikeinse leiders op te volgen. (Batavia, Aneta).

BEGIN VAN DUURZAME SAMENWERKING.

Dr. J. van Mook zeide in een radiorede, dat de Nederlanders in Nederlands Indië moeten trachten de wapenstilstand het begin te maken van een duurzame samenwerking tussen Indonesië en Nederland. Sjahrir heeft begrepen, dat het Nederlandse leger niet is gekomen om te wachten op een bevel om aan te vallen, maar om te trachten met de jonge republiek een rechtstaat te stichten waarin vrijheid en onafhankelijkheid op duurzame wijze gewaarborgd zijn. (Aneta).

VRIJHEIDSMEDAILLE VOOR VAN KLEFFENS.

De Ambassade van de Verenigde Staten heeft Dinsdag aan Mr. E. van Kleffens de Noordamerikaanse Vrijheidsmedaille verleend. (Den Haag, Aneta).

SCHERMERHORN GEEERD.

De Gentse Hogeschool heeft Prof. Ir. Willem Schermerhorn Maandag het ere-doctoraat verleend. (Gent, Aneta).

CYCLOTRON.

Tegen het einde van het volgend jaar zal de nog niet voltooide cyclotroon van Eindhoven naar Amsterdam zijn overgebracht. Wanneer deze cyclotroon voltooid is zal het een der grootste en zeker de belangrijkste zijn van westelijk Europa. Een spanning zal opgebouwd worden van 30 millioen volt. (Amsterdam, Aneta)

SCHUSCHNIGG SPREEKT IN HEERLEN.

Dinsdag verklaarde de gewezen Oostenrijkse kanselier Kurt Schuschnigg op een bijeenkomst van de Katholieke werkliedenbond, dat een betere verstandhouding tussen de verschillende Europese landen niet verkregen wordt langs diplomatieke weg alleen. Het was het eerste bezoek van Schuschnigg sedert zijn aanhouding in 1938. (Heerlen, Aneta).

ARUBA

POLITIEBERICHTEN.

Krachtpatser.

Sloeg een zeeman R.R. nabij de Hoofdpoort van de Lago een koplamp van een vrachtwagen 1061-A behorende aan D.L. stuk. De zeeman werd ingesloten op de politiewacht te Sint Nicolaas en zal voor de aangerichte schade betalen.

Kleine zondaren.

Werden verbaliseerd: 6 personen voor openbare dronkenschap; 1 bestuurder terzake het stilstaan met een vrachtmotorrijtuig voor een dwarsstaat; 1 bestuurder voor het rijden met een vierwielig motorrijtuig zonder deugdelijke voetrem; 1 bestuurder wegens het rijden met een vierwielig motorrijtuig met verblindende verlichting; 1 bestuurder voor het rijden met een vierwielig motorrijtuig zonder verlichting; 1 bestuurder van het rijden met een rijwiel zonder geldige belastingnummerplaat.

J. R. VICIOSO PUBLICEERT.

De Heer José Ramón Vicioso, een Dominicaan, die al ongeveer acht jaren woonachtig is op Aruba, heeft pas in Caracas twee boeken uitgegeven, een gedichtenbundel „Dioramas" en een ander „Paginas Arubanas", dat zowel poëzie als proza inhoudt. Dit laatste bevat veel cronieken betreffende de culturele activiteiten van de Sociedad Bolivariana de Aruba, van welke sociëteit de heer Vicioso zelf lid is, verscheidene malen secretaris is geweest en dikwijls als „Orador de Orden" (Redenaar) is opgetreden.

De heer Vicioso is de schrijver van het gedicht „Homenaje a S.M. la Reina de los Paises Bajos", waarvan de Nederlandse vertaling door den Heer H. E. Lampe, op blz. 105 van „Paginas Arubanas" te vinden is. In 1940 heeft er een artikel in Neerlandia gestaan, waarin de schrijver zijn verwondering uitdrukte over het feit, dat een Nederlands onderdaan zijn toevlucht tot een vreemde taal moest nemen om Hare Majesteit te huldigen. Toen heeft G. A. Kuiperi een artikel geschreven in „El Despertador", uitleggende dat het niet een Nederlands onderdaan, doch een Dominicaanse dichter betrof, die de Koningin en Nederland. Dit gedicht in het Spaans is te vinden op blz. 103.

CURAÇAO

HERDENKING VENEZOLAANSE REVOLUTIE.

Morgen zal het een jaar geleden zijn, dat de Revolutionnaire Junta in Venezuela begon te regeren. Ter gelegenheid hiervan zal om 9 uur in de procathedrale kerk St. Anna een Te Deum worden gehouden, waarbij de gevallenen zullen worden herdacht. Om 10 uur vindt een samenkomst plaats op het Bolivarplein (Scharloo) waarbij het woord zal worden gevoerd door den Venezolaansen Consul Generaal Dr. Dubuc Arias en den heer Nicolas Piña.

Om 12 uur is er een ontvangst in het Venezolanenkamp op Suffisant. Er zal een orkest zijn en tot 16 uur zal gelegenheid bestaan om te dansen.

ZWARE REGENVAL.

Naar wij kort vóór het ter perse gaan vernemen, heeft het zeer zwaar geregend in het Derde District. De autobus die van Bullenbaai kwam kreeg als gevolg daarvan motorpech. Op Barber zou een dam doorbroken zijn.

SCHEEPSBERICHTEN.

16 October.

Tekea naar Londen; Sussex naar Londen; Soffie Bakke van Cristobal; Soffie Bakke naar Antwerpen.

17 October.

Clio van Punta Gardon; Bio Bio van Santa Marta.

NIEUWS VAN OVERAL

GOERING HAD GEEN

De gevangenisautoriteiten te Neurenberg zeide, dat Goering de dood was ingegaan zonder de heilige Communie te hebben ontvangen. Goering had er wel om gevraagd aan den gevangenisaalmoezenier, den Noordamerikaansen protestanten predikant H. F. Gerecke. Ds. Gerecke had evenwel geweigerd om den rijksmaarschalk toe te laten tot de (Lutherse) communie, omdat „de arrogante rijksmaarschalk geen berouw toonde". Ds. Gerecke achtte zulk een daad met het oog op de houding die hij vele maanden al had aangenomen, heiligschennend. (Neurenberg, (AP) 17.10).

BYRNES IN WASHINGTON.

James Byrnes is met de „Heilige Koe", Trumans eigen vliegtuig, te Washington aangekomen. Hij noemde de conferentie van Parijs „niet mislukt. Byrnes reed terstond naar Buitenlandse Zaken om Truman op te bellen (Washington, (AP) 1710).

Grensverbeteringen

Vijf uitgangspunten der regering.

Nadat nog gedurende de oorlog minister Van Kleffens voor eventuele Nederlandse annexatieeisen de bal had geleid, zorgde het kabinet Schermerhorn er voor, het gebiedsuitbreidingsvraagstuk van alle kanten te doen bestuderen. Tenslotte is tegen het eind van de levensduur van het vorige cabinet een conclusie bereikt.

Zij kwam neer op afwijzing van annexatie, d.w.z. van dusdanige toevoeging van Duits grondgebied aan het onze, dat er ten koste van de levensvatbaarheid van West-Duitsland een groter Nederlander zou ontstaan.

Iets anders was, dat de regering er wel voor voelde om ter gelegenheid van een vredesverdrag met Duitsland in de grenzen, gelijk die sinds ongeveer 130 jaar bestaan hadden, verbeteringen aan te brengen.

Hierbij stonden vijf punten op de voorgrond. De correcties moesten volgens een opsomming als gegeven in de NRCT, dienen:

1. om in het algemeen te komen tot een wat rechter later lopen van onze Oostelijke grens voor politiebewaking en tevens van militair standpunt bezien een voordeel:

2. om verbetering in sommige waterstaatkundige toestanden aan te brengen;

3. om misstanden als in Vaals en Kerkrade, waar de grens loopt dwars door wat eigenlijk één stadsgeheel vormt, op te heffen:

4. om een kortere verbinding tussen verschillende Nederlandse industriegebieden in de grensprovincies tot stand te brengen;

5. om gebieden samen te voegen, die sociaal-economisch eigenlijk bij elkaar horen, bijv. in de bocht van Bentheim, waar Gronau en Nordhorn, wat arbeidsomstandigheden betreft, nauw samenhangen met wat er aan onze kant van de grens ligt; hetzelfde geldt voor de veenstreek in Oost-Drenthe en ten O. daarvan in Duitsland; voorts voor het Peel-gebied, dat men nader denkt te gaan ontginnen en waar zich de kolenlagen tot Erkelenz uitstrekken, terwijl de daar bestaande mijnonderneming geheel in Nederlandse handen is. Soortgelijke gunstige omstandigheid doet zich niet voor in het aan Zuid-Limburg grenzende Duitse mijngebied, zodat er daar aan het aanbrengen van grenscorrectie misschien nog te grote bezwaren verbonden zouden kunnen zijn.

Een belangrijke verbetering, welke men nu ook eindelijk in het leven zou kunnen roepen, betreft het probleem van de Eems monding. Het scheen reeds het standpunt van het vorige cabinet te zijn, dat het nu het ogenblik is om, mede in verband met het feit, dat wij al bezig zijn met de inpoldering van de Dollard, thans de Eensmondig tot Nederlandse gebied te maken.

Een onlangs in de New York Times verschenen artikel zou de indruk hebben gewekt, dat de huidige regering meer voor annexatie zou voelen dan haar voorgangster. Een dergelijke zienswijze berust op een vergissing. Ook het cabinet-Beel wil in het algemeen de vijf bovengenoemde punten tot richtsnoer nemen. Men gaat echter thans na, of het niet mogelijk is bij de uitwerking van de principiële opzet der correcties tot nog wat bescheidener eisen te komen. Alleen in die gevallen waarin tenslotte in de loop der jaren met de Oostelijke nabuur gerezen of ondervonden moeilijkheden slechts zijn op te lossen door grenswijziging, dient, zo schijnt de opvatting thens te zijn, het tot daarop gerichte grensverbeteringen te komen.

De regering zal bij dit alles rekening moeten houden met de opvatting van de volksvertegenwoordiging. Trouwens, ten aanzien van alle bij de internationale besprekingen aanhanging te maken Nederlandse wensen op het stuk van grensverbeteringen geldt dat het zaak zal zijn, zich nog te voren van de parlementaire instemming te vergewissen. Ook daarom zal het dus nodig wezen, dat de regering nu spoedig tot een definitieve conclusie kome, want veel tijd rest er, voordat dit onderwerp aan de conferentietafel zal worden aangesneden, niet meer.

BINNEN VIER DAGEN.

Van Dinsdag af zal de K.L.M. volgens een nieuw tijdrooster in plaats van vier en een halve dag naar Batavia vliegen. De nachtelijke oponthouden te Singapore en Calcutta vervallen en worden vervangen door een nachtelijk verblijf te Bangkok. De vliegtuigen vertrekken Dinsdags, Donderdags, Vrijdags en 's Zondags van Schiphol (Den Haag, Aneta, 16.10).

Het Memorandum der Statencommissie

Er is veel te doen geweest over het memorandum, dat de Staten-Commissie welke in Juli naar Nederland ging, aan de regering heeft voorgelegd. Dit memorandum werd, zoals men weet, lange tijd geheim gehouden, doch dezer dagen heeft het ons bereikt nadat wij er herhaalde malen om vroegen bij de Griffie van de Staten. Naar men ons mededeelde zou het reeds enige tijd geleden aan de pers zijn toegezonden, doch de redactie van ons blad evenmin als die van enkele andere bladen, ontving het.

Nu het echter eindelijk in ons bezit is, willen wij het aan belangstellenden voorleggen, vooral ook daar er niet veel exemplaren meer schijnen te bestaan. Natuurlijk heeft men er zo niet veel aan zonder de Curaçaose Staatsregeling ernaast te leggen. Ook zou het aan te raden zijn de „Proeve van een Grondwet" van Dr. Da Costa Gomez ermede te vergelijken. Wie er wat voor voelt kan er dan een studie van maken. In elk geval kan men er uit opmaken wat de huidige Staten willen inzake het inwendig bestuur van de „Nederlandse Antillen".

Wij hopen mettertijd een synthese van dit memorandum alsook een commentaar erop te publiceren. Hier is de text:

* * *

De Staten van Curaçao dragen de commisie ter bespreking van de autonomie van Curaçao op, de navolgende principiële veranderingen in de Curaçaose Staatsregeling voor te stellen in afwachting van de toekenning van volledige autonomie.

Behalve de tot standkoming van deze principiële veranderingen geven de Staten de commissie in ernstige overweging tevens mede te werken aan de herziening van de gehele Staatsregeling als gevolg van de voorgestelde principiële wijzigingen.

De principiële veranderingen, die zonder tijdverlies in de Curaçaose Staatsregeling moeten worden aangebracht, hebben betrekking op de wetgeving, het bestuur, en de inwendige structuur van Curaçao.

De wetgeving.

De regeling van de aangelegenheden, die de Nederlandse Antillen betreffen, wordt beschouwd als interne zaak. Zij dient tot stand te komen door middel van eigen organen, samengesteld en uitgerust met bevoegdheden, die waarborgen geven, dat die wetgeving in overeenstemming is met de volksovertuiging.

Het Bestuur.

Het bestuur der Nederlandse Antillen behoort in handen van eigen organen te berusten, en verantwoordelijk te zijn aan de volksvertegenwoordiging.

De autonomie der eilanden.

De centralisatie van bestuur en wetgeving der eilanden buiten Curaçao houdt de ontwikkeling der eilanden tegen, is een bron van ontevredenheid. De verschillende eilanden hebben verschillende bevolkingen, wier recht op zelfstandigheid dient te worden erkend.

De eilanden zullen derhalve hun eigen bestuur en wetgeving moeten erlangen teneinde zich als autonome rechtsgemeenschappen te ontwikkelen.

Ter aanduiding, dat de omvorming van het gebiedsdeel in een nieuwe staats- en rechtsgemeenschap wordt bedoeld, zal op de plaats de benaming „Curaçao" in „Nederlandse Antillen" moeten worden voorgesteld.

Als leidraad voor de commissie, met dien verstande, dat eerst de principiële wijzigingen dienen te worden voorgesteld, worden hieronder de artikelen, die gewijzigd moeten worden of komen te vervallen, aangegeven: Wijzigingen die passim moeten worden aangebracht: bv. „Curaçao" in „Nederlandse Antillen" en die betrekking hebben op het vervallen van de Raad van Bestuur worden maar eenmaal aangeduid, alsmede de verandering van „Publicatieblad" in „Staatsblad der Nederlandse Antillen".

Eerste Hoofdstuk.

Artikel 1: In stede van „Curaçao" te lezen „Nederlandse Antillen".

Artikel 2: Vervalt.

Artikel 3: Zie artikel 1.

Artikel 3 sub 2 onder C: „behoudens het bepaalde bij artikel 101", vervalt.

Artikel 3 sub 3: „de Raad van Bestuur gehoord", vervalt.

Artikel 4 1e lid: vervalt.

Artikel 5: „voor zover Curaçao betreft" tot slot wordt: „voor zover Nederlandse Antillen betreft, de regelen worden in acht genomen bij landsverordening vastgesteld".

Artikel 6: „voor zoveel" tot en met „overigens" vervalt.

Artikel 7: wordt gelezen: „De benoembaarheid tot openbare bedieningen wordt bij landsverordening geregeld, behoudens het bepaalde in de artikelen......

Artikel 29: Zes nieuwe leden worden aan dit artikel gevoegd luidende: „Een College van algemeen bestuur oefent het inwendig bestuur van de Nederlandse Antillen uit en is bekleed met de uitvoerende macht ten aanzien van inwendige aangelegenheden".

„Het college is voor zijn doen en laten verantwoordelijk op de wijze bij landsverordening te bepalen".

„Het college kiest zijn voorzitter uit zijn midden".

„Het college wordt gevormd door de hoofden van de departementen van Algemeen bestuur".

„Bij landsverordening worden departementen van Algemeen bestuur ingesteld en geregeld".

„De hoofden van departementen van Algemeen bestuur worden door den Gouverneur benoemd op voordracht van de Staten".

Artikel 31: vervalt.

Artikel 32: vervalt.

Artikel 33: vervalt.

Artikel 8 1e lid: Niemand heeft voorafgaand verlof nodig, om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de landsverordening.

Artikel 8 2e lid: vervalt.

Artikel 9 3e lid: achter „landsverordening" invoegen „keur".

Artikel 10: wordt vervangen door:

„Het recht der ingezetenen tot vereniging en vergadering wordt erkend".

„De landsverordening regelt en beperkt de oefening van dat recht in het belang der openbare orde of gezondheid".

Tweede Hoofdstuk.

Artikel 22: vervalt.

Artikel 23: vervalt.

Artikel 24: „in Nederland" vervalt.

Artikel 29 1e lid: „alsmede van Koningsaanwijzingen", vervalt. Achter „Curaçao" wordt een punt geplaatst.

Artikel 34 1e lid: Wordt gelezen „Onverminderd het bepaalde in de artikelen:......... benoemt, schorst en ontslaat het college van algemeen bestuur de landsdienaren van de Nederlandse Antillen, tenzij hun benoeming aan anderen bij landsverordening is opgedragen".

Artikel 34 2e lid: „Hij" wordt „Het College".

Artikel 34 3e lid: „De Gouverneur" wordt „Het College".

Artikel 35: „De Gouverneur" wordt „Het College". „Wet" wordt „landsverordening".

Artikel 35 2e lid: Een tweede lid wordt ingevoegd luidende:

„Het Hoofd van het departement van Financiën vertegenwoordigt het college in de zaken in het eerste lid bedoeld in en buiten rechten".

Artikel 36: „De Gouverneur" wordt „Het College".

Artikel 44 1e lid: „De Gouverneur" wordt „Het College van Algemeen bestuur".

Artikel 44 2e lid: „Hij" wordt „Het College".

Artikel 45 1e lid: „5, 6, 100, derde lid en 101 derde lid" vervalt.

Artikel 48 1e lid: „door hem vastgesteld" vervalt.

Artikel 48 9e lid: „De Gouverneur" wordt „Het College van Algemeen bestuur".

Artikel 49 1e lid: Wordt gelezen: „Behoudens in uitzonderlijke gevallen van zeer spoedeisenden aard ter beoordeling van den Koning, worden de Staten in de gelegenheid gesteld nopens de ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur, de Nederlandse Antillen betreffende, van raad te dienen, voordat tot de vaststelling daarvan wordt overgegaan".

Artikel 49 2e lid: „bedoeld in het eerste lid" vervalt.

Artikel 49 3e lid: Aan dit artikel wordt een nieuw lid toegevoegd luidende: „Aan de Staten wordt medegedeeld waarom zij niet zijn geraadpleegd".

Artikel 50 1e lid: Wordt gelezen: „Behoudens in uitzonderlijke gevallen van zeer spoedeisenden aard, ter beoordeling van den Koning, of voor zover het voorstellen van wet betreft, ingediend volgens artikel 119 der Grondwet, ter beoordeling van den Voorzitter van de tweede Kamer der Staten-Generaal worden de Staten in de gelegenheid gesteld, van raad te dienen nopens de ontwerpen van wetten, de Nederlandse Antillen betreffende, voordat zij in behandeling komen bij de Staten-Generaal".

Artikel 50 3e lid: „niet binnen de bepaalde termijn is uitgebracht" vervalt.

Artikel 50 4e lid: Een nieuw lid wordt ingevoegd luidende: „aan de Staten wordt mededeling gedaan waarom zij niet geraadpleegd zijn".

Artikel 51: „of ingevolge artikel 47 zijn vervallen" vervalt.

Artikel 54: „De Gouverneur" wordt „Het College van Algemeen bestuur".

Derde Hoofdstuk.

Vervalt.

Vierde Hoofdstuk.

Artikel 68: wordt „De Staten zijn samengesteld uit 21 leden". Indien het in Nederland mogelijk is het in de wet vast te leggen, de verdeling der zetels aangeven (8, 2, 8, 1, 1 en 1).

Artikel 69: Wordt: „De leden van de Staten worden rechtstreeks gekozen door mannelijke ingezetenen, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlanders onderdanen erkend, die de leeftijd van een en twintig jaren hebben bereikt en door de vrouwelijke ingezetenen, die aan gelijke voorwaarden voldoen, indien en voor zover de landsverordening haar, uit hoofde van aan het bezit van maatschappelijke welstand of ontwikkeling ontleende redenen, bevoegd verklaart. Iedere kiezer brengt slechts één stem uit.

„De landsverordening bepaalt, in hoeverre de oefening van het kiesrecht wordt geschorst voor de militairen bij de zee- en de landmacht voor de tijd, gedurende welke zij zich onder de wapenen bevinden".

„Van de oefening van het kiesrecht zijn uitgesloten zij, wien dat recht bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is ontzegd; zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd; zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren en zij, die van de ouderlijke macht of de voogdij over een of meer hunner kinderen ontzet zijn. Aan onherroepelijke veroordeling tot een vrijheidsstraf van meer dan een jaar of wegens bedelarij of landloperij, zomede aan twee, binnen een door de landsverordening te bepalen tijdperk vallende, onherroepelijke rechterlijke uitspraken openbare dronkenschap vaststellende kan de landsverordening tijdelijk of blijvend verlies van kiesrecht verbinden".

„Alles wat verder het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft wordt door de landsverordening geregeld".

Artikel 70: vervalt.

Artikel 71: Wordt: „om lid der Staten te kunnen zijn wordt vereist, dat men Nederlander of door de wet als Nederlands onderdaan erkend zij, de ouderdom van 25 jaren vervuld hebben, niet van de verkiesbaarheid ontzet zij, noch van de oefening van het kiesrecht zijn uitgesloten krachtens de daaromtrent ingevolge artikel 69 derde lid, getroffen regeling, met uitzondering van gerechtelijke vrijheidsberoving en veroordeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landloperij of wegens een feit, waaruit openbare dronkenschap blijkt".

„De Gouverneur en de gouvernementssecretaris zijn van de verkiesbaarheid uitgesloten".

Artikel 72: vervalt.

Artikel 73 3e lid: „of benoeming" vervalt.

Artikel 74 2e lid: „of benoembaar" vervalt. Achter verkiesbaar wordt een punt geplaatst.

Artikel 74 3e lid: „of benoemd" vervalt.

Artikel 75: vervalt.

Artikel 76: „(benoemd)" vervalt.

Artikel 77: Wordt „De schadeloosstelling van de leden of van de gedelegeerden, wordt bij landsverordening geregeld, alsmede de vergoeding voor reis- en verblijfkosten in de Nederlandse Antillen".

Artikel 78 3e lid: sub 1: „acht" wordt „tien".

Artikel 78 3e lid: sub 3: „en benoembaarheid" vervalt.

Artikel 80: Wordt „De Staten benoemen den Voorzitter en den Ondervoorzitter voor elke zitting uit hun midden".

Artikel 81: Wordt „De Staten benoemen en ontslaan hun griffier, die niet lid van de Staten mag zijn".

Artikel 83: Aan dit artikel wordt een tweede lid gevoegd luidende:

„Zij kunnen in hun Reglement van Orde, aan een vaste college van gedelegeerden werkzaamheden overdragen".

Artikel 86 1e lid: „acht" wordt „elf".

Artikel 88 en 89 2e lid: Achter „vervolgbaar" wordt een punt geplaatst, de rest vervalt.

Artikel 89L: Aan dit artikel worden de volgende nieuwe leden gevoegd:

„De voorzitter en leden van het college van Algemeen Bestuur hebben zitting in de Staten. Zij hebben als zodanig alleen een raadgevende stem. Zij kunnen zich in de vergadering doen bijstaan door ambtenaren, daartoe door hen aangewezen".

„Zij geven aan de Staten, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, de verlangde inlichtingen, waarvan het verlenen niet strijdig kan worden geoordeeld met het belang der Nederlandse Antillen".

„Zij kunnen door de Staten worden uitgenodigd om te dien einde ter vergadering tegenwoordig te zijn."

Artikel 90: wordt: „De Gouverneur en het College van Algemeen Bestuur hebben het recht de Staten in buitengewone vergadering bijeen te roepen".

Artikel 92 1e lid: „den Gouverneur" wordt „het College".

Artikel 92 2e lid: wordt dien overeenkomstig gewijzigd.

Artikel 92 3e lid: vervalt.

Artikel 92 4e lid: Aan dit artikel worden twee nieuwe leden toegevoegd: „Aan de openbare beraadslaging over enig ingekomen voorstel van het college, gaat altijd een onderzoek van dat voorstel vooraf. De Staten bepalen in hun Reglement van Orde de wijze waarop dit onderzoek zal worden ingesteld".

Artikel 92 5e lid: De Staten hebben het recht van onderzoek (enquête) te regelen door de landsverordening.

Artikel 93 — 99: worden overeenkomstig de voorgaande artikelen gewijzigd.

Artikel 100 en 101: vervallen.

Artikel 102 — 104: worden overeenkomstig de voorgaande artikelen gewijzigd.

Artikel 105: wordt: „De Staten zijn bevoegd de belangen van de Nederlandse Antillen voor te staan bij den Koning en bij de Staten-Generaal". „Zij kunnen dit schriftelijk doen, en door afgevaardigden".

Artikel 108: Wordt: „De Gouverneur geeft aan de Staten de verlangde inlichtingen, waarvan het verlenen niet strijdig kan worden geoordeeld met het belang van het Koninkrijk of van de Nederlandse Antillen".

Artikel 111: „den Gouverneur" wordt „het college".

Artikel 112: idem.

Artikel 114: De begroting moet uiterlijk 1 September door de Staten zijn goedgekeurd.

Artikel 115 1e lid: „definitieve" vervalt.

Artikel 115 2e lid: Wordt: „Zij wordt geacht met ingang van die dag in werking te zijn getreden indien zij eerst daarna in het Staatsblad der Nederlandse Antillen is geplaatst.

Zolang dit niet geschied is strekt de begroting van het aan het desbetreffende dienstjaar voorafgegaan jaar tot grondslag van het beheer, behoudens afwijkingen krachtens machtiging bij landsverordening".

Artikel 116 1e lid: Wordt: „Het slot der rekening, over elk dienstjaar afzonderlijk wordt vastgesteld bij landsverordening".

Vijfde Hoofdstuk.

Artikel 117 1e: De eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten (N.G.) kunnen ieder autonome rechtsgemeenschappen vormen.

Artikel 117 2e: In elk der autonome rechtsgemeenschappen is een zelfstandig bestuur. De samenstelling, inrichting, taak, bevoegdheden en verplichtingen van die besturen, worden bij landsverordening geregeld;

Artikel 117 3e: In elk der autonome rechtsgemeenschappen wordt de volksvertegenwoordiging gekozen volgens de beginselen van algemeen kiesrecht en evenredige vertegenwoordiging.

Het kiesrecht wordt nader bij landsverordening geregeld.

Artikel 117 4e: Het Hoofd van het bestuur en de volksvertegenwoordiging vormen de wetgevende macht in elke autonome rechtsgemeenschap.

Artikel 117 5e: De organen van de autonome rechtsgemeenschappen zorgen voor de uitvoering van wettelijke regelingen op de wijze bij landsverordening te bepalen.

Artikel 117 6e: De keuren mogen geen bepalingen inhouden, waarin voorzien is bij andere wettelijke regelen;

De bepalingen van een keur in welker onderwerp is of wordt voorzien bij een andere wettelijke regeling hebben geen verbindende kracht of vervallen op het ogenblik, dat die regeling in werking treedt.

Artikel 117 7e: Met uitzondering van de belastingen tot dekking van de kosten van het Algemeen bestuur worden die ter dekking van de kosten van het Bestuur van een autonome rechtsgemeenschap geheven krachtens en volgens de voorschriften van keuren.

Artikel 120: „Zoveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland bestaande wetten" vervalt.

Artikel 131: „van de Hoge Raad der Nederlanden" vervalt.

„in Curaçaose zaken" wordt „terzake van misdrijven gepleegd door Nederlandse militairen"

Artikel 132 lid 3: Achter „benoemd" vervalt de punt, bijgevoegd wordt: „op voordracht van de Staten"

Artikel 132 lid 4: „door den Koning" wordt „bij landsverordening".

Artikel 135 lid 1: „Gouverneur" wordt „het college van algemeen bestuur".

Artikel 135 lid 2: idem.

Artikel 137 lid 1: idem.

Artikel 141 lid 2: achter „Gouverneur" invoegen „en van het College van algemeen bestuur".

Zevende Hoofdstuk.

Artikel 145: Wordt: „Het College van Algemeen bestuur waakt, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen in de Nederlandse Antillen".

Achtste Hoofdstuk.

Artikel 148: „wet" wordt „landsverordening".

Artikel 151 1e lid: vervalt.

Artikel 152: „dan uit kracht van de wet" wordt: „dan uit kracht van de landsverordening".

De rest vervalt.

Artikel 154: „de wet" wordt „de landsverordening".

Negende Hoofdstuk.

Artikel 155: Wordt: „Alle Nederlanders en zij, die door de wet als Nederlandse onderdanen erkend zijn, die daartoe in staat zijn, zijn verplicht mede te werken tot de verdediging van de Nederlandse Antillen".

„Ook aan andere ingezetenen kan die plicht opgelegd worden". „De landsverordening regelt de verplichte krijgsdienst. Zij regelt ook de verplichtingen die aan hen, die niet tot de krijgsmacht behoren, ten aanzien van de verdediging van de Nederlandse Antillen opgelegd kunnen worden".

„Bij de landsverordening worden de voorwaarden genoemd, waarop wegens ernstige gewetensbezwaren vrijstelling van de krijgsdienst wordt verleend".

„Bij landsverordening kunnen regelen gesteld worden nopens de erkenning van weerbaarheidscorpsen van vrijwilligers en de gevolgen daarvan".

Artikel 156: Na „nemen" vervalt de punt, bijgevoegd wordt: „krachtens machtiging bij landsverordening verleend".

Aan dit artikel worden twee nieuwe leden toegevoegd luidende:

Artikel 156 2e lid: „Wanneer in geval van oorlog, oorlogsgevaar digheden de dienstplichtigen, die digheden de dienstplichtigen, die niet in werkelijke dienst zijn, door den Gouverneur geheel of gedeeltelijk buitengewoon onder de wapenen worden geroepen, wordt onverwijld een ontwerp landsverordening bij de Staten ingediend, om het onder wapenen blijven van dienstplichtigen zoveel nodig te bepalen".

Artikel 156 3e lid: „Ter handhaving van de uit- en inwendige veiligheid kan door of vanwege den Gouverneur elk gedeelte van het grondgebied van de Nederlandse Antillen in staat van oorlog of in staat van beleg verklaard worden. De landsverordening bepaalt de wijze waarop en de gevallen waarin zulks geschieden kan en regelt de gevolgen. Bij die regeling kan worden bepaald, dat de bevoegdheden van het burgerlijk gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op het militair gezag overgaan, en dat de burgerlijke overheden aan de militairen ondergeschikt worden. Daarbij kan wijders afgeweken worden van de artikelen 8, 10, 129 en 130 van deze wet. Voor het geval van oorlog kan ook van artikel 127, eerste lid, worden afgeweken.

Tiende Hoofdstuk.

Artikel 157: vervalt.

Artikel 158, 159, 160: Worden: „Het onderwijs is een voorwerp van aanhoudende zorg van het college van algemeen bestuur en van de besturen der autonome rechtsgemeenschappen".

„Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht der overheid, en bovendien, voor zover het algemeen vormend zowel lager als middelbaar onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van den onderwijzer, een en ander bij landsverordening te regelen.

Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, bij de landsverordening geregeld. Op elk eiland wordt van Overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend Lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal scholen. Volgens bij de landsverordening te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven.

De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij de landsverordening geregeld, met inachtneming, voor zover het Biezonder onderwijs betreft, van vrijheid van richting.

Deze eisen worden naar het algemeen vormend Lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd Biezonder onderwijs en van het Openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het Biezonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.

Het Biezonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan de bij de landsverordening te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar dezelfde maatstaf als het Openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd.

Het college van algemeen bestuur doet jaarlijks van de Staat van het onderwijs aan de Staten verslag.

Artikel 162 1e lid: vervalt.

Artikel 162 3e lid: wordt „Het armbestuur is een onderwerp van aanhoudende zorg van het college van algemeen bestuur en van de besturen der autonome rechtsgemeenschappen. Het college doet jaarlijks van de verrichtingen dienaangaande een uitvoerig verslag aan de Staten.

Elfde Hoofdstuk.

Artikel 163 1e lid: vervalt.

Artikel 165 1e lid: vervalt.

Artikel 166: „De Gouverneur" wordt „Het College van Algemeen bestuur".

Slotbepaling.

Artikel 167: „Curaçaose Staatsregeling" wordt: „Staatsregeling der Nederlandse Antillen".

Overgangsbepalingen.

Artikel 167 1: De Staatsregeling der Nederlandse Antillen treedt in werking op de dag na die harer afkondiging.

Artikel 167 3: Eerste alinea: vervalt.

Tweede alinea: wordt: „Twee maanden na het tijdstip van inwerking-treding dezer wet treden alle leden van de Staten af en geschiedt de eerste verkiezing krachtens de bepalingen dezer wet.